

A „KELET” előfizetési díja:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 16 frt.
Félévre 8 „
Negyedévre 4 „
Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői szállítás:

Főtér 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

AZ ÉRTEKESEB CÍKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Románia helyzete.

A muszka kormány politikai alávalóságának egyik sokat mondó tanúja azon tiltakozó okmány, melyet a román kormány legújabbán becsátott közre. Ez okmányban el van mondva, hogy a muszka medvék olyan otthonosan találják magukat Romániában, mint-ha csak a jeges tengeren volnának. A muszka tiszték szállást fogadnak maguknak és családjuknak a román városokban, mintha csak Muszkaországban volnának. Plojestiben, Foksányban és más helyeken földvárakat építenek maguknak, pedig ellenség sehol sincs; állandó gabona- és raktárakat rendeznek be maguknak s a helyett, hogy apasztának a katonaság létszámát, alólról-felülről egész letelepedési szándékkal folyton szaporodnak. Mindezen felül pedig a lakosságot arra igazgatják, hogy a román kormánynak adót se fizessenek. A román kormány ezek folytán indítatva érezte magát hatóságainak megrendelni, hogy az orosz katonai inténdatúra mindazon rendelkezéseivel szemben, melyek nem a muszka hadsereg kivonulását célozzák, egyszerűen tagadják meg az engedelmisséget.

Ime így járnak azok, a kik a muszka ígéreteivel lépve engedik magokat vitetni.

Most már, ha a román hatóságok való-jában ugy is cselekesznek, mint a kormány igéri, a muszka kormány bizonyosan a kansukához nyúl és végig húz az engedetlenkedők hátán, gyakorlatba veszi a muszka kormányzasi módus procedendit s tényleg orosz birodalommal alakítja át a már is teljes hatalmában levő román területet.

Késérő, szerfelett késérő lecke ez a románoknak, kik elég vakok voltak egy jogokat nem ismerő abszolút hatalmasságot felszabadítójuknak tekinteni, elég okatlanok egész odaadással ontani vért és pazarolni pénzüket csak azért, hogy most már könnyebben leigáztathassanak.

A kismaghatnámságnak természetes következménye ez.

Románia alig tudott betelni magával, hogy a hatalmasságok között is játszhatik s még önállóan kereskedelmi szerződéseket is köthet. Sértette őt, hogy török adóízető állam, belekapott a harci vágy, a vöröspárti, a miénkhez hasonló szélbali mánia, s mitűn

kihösködte magát, eljátszodta meglevő jogait, elveszt területéből s a muszka commandorozzák országát.

A muszka ismert alávalóság által nyújtott ezen lecke azonban egy kevéssé bennünket is érdekel.

Az, hogy Oroszország földvárakat készít magának Romániában, elfoglalva tartja a Duna mentét és megveti a lábát határaink mentében, reánk nézve sem lehet közömbös. A hol Muszkaország harezott, hadászati szempontból az ellenséggel szemben még csak járja, ha megerősíti posztóját. Romániában azonban nincsenek és nem is lesznek törökök, a mi erődítés tehát ott készül, ellenünk készül. Plojestinél és Foksányinál más célzata nem is lehet az erődítési munkálatoknak.

Egy állam, már pedig az osztrák-magyar monarchia is ilyen számba szeretné magát vétetni, aligha nyugodtan elnézheti, hogy határai mentén egy hódító hatalmasság csapatokat concentrál és erődítési munkálatokat végez. Az ötvenes években monarchiánk kényszerítette Oroszországot egy kardcsapás nélkül, hogy húzódjon ki Romániából és ez meg is tette azt, most már benn is van, erődíti magát, hát ez ellen ma nincs a monarchiának semmi kifogása?

Mindenesetre elérkezett már ideje megkérdeni Sándor czártól, hogy miféle keresztények azok, a kiknek sorsán Romániában javítani akar s valjon a várépítések-e azon reformok, melyeket a konstantinápolyi conferentia a keleti keresztények érdekében javaslatba hozott?

Az egyesült ellenzék tegnapelőtti értekezletén tárgyalás alá vevén a ház legközelebbi ülésének napirendjén levő ügyeket, abban állapodott meg, hogy a főrendek azon módosításának, mely a vámszövetségi törvényjavaslat életbeléptetési idejét júl. 1-ére tűzi ki, a vámmügyi bizottsághoz való utasítását indítványozandja, az indítvány betervezésével gr. Apponyit bizván meg. A költségvetési provisorium iránti törvényjavaslatot elfogadja a párt, a kiegyezési provisorium egy havi meghosszabbítása iránti javaslathoz ellenben nem járul, nem tartván egy hónapot elégségesnek a monarchia két állama közti s a külfölddel szemben való közgazdasági viszonyok törvényhozási szabályozására. A

— Kit?
— Azt értem, ki megnyerte a jogot e nagy szerencsében részesülhetni.
— Mi által nyerte volna meg?
— Nő azt hiszem szerelme által.
— S mi a szerelem?
— Ez ép oly csodálatos kérdés, mint az én óhajom, mindentudó lehetni.

— Igaz, miért is akart ön mindentudó lenni?

— Azt hiszem azért, hogy nagyság kérdéseire felelni tudjak.
— Ön tréfál.
— Valóban nem.
— Tehát ön sem tudja még mi a szerelem?
— Csak sejttem.
— Akkor tehát ön is épen ugy van vele, mint sok mások.

— De csak nem ugy mint nagyság?
— Még az is meglehet.
— Az lehetetlen.
— Miért volna lehetetlen?
— Mert —

— Mondja ki egyenesen a mit akart. Mindenek felett szeretem az egyenes feleletet s kérdéseket.
— Mert nagyság igen szép arra, hogy szenvedélyes szerelmet ne kellett volna már életben, és a szerelem, mint mondják, viszonszerelme indít, aztán különben is, —

— Nős különben is?
— Nagyság már férjnél van.
— És ezzel természetesen minden meg van mondva!

— Legalább ugy kellene lenni.
— Különösen az ön elmélete szerint.
— Az én elméletem szerint?

— Nem azt mondta ön az előbb, hogy a nők oly gyámoltalan teremtmények, hogy az engedelmisség iránti szenvedély erősebb náluk mind a más hajlamnál? Nem a szerint itéli meg ön egy nő elmetehetségét, mily mértékben van kifejeződve nála az engedelmisség nemes erénye?

— Oh önnek nagyon kicsinylő véleménye van az asszonyokról!

quóta és restitutió kérdésében elfogadtatott a pénzügyi bizottság kisabbságának különvéleménye.

— Jövő héten, írja a „B. C.”, egyidejűleg a delegációk tárgyalásaival fog a két kormány azon módzatok megállapítása fölött tanácskozni, melyek a kiegyezési tárgyalások kedvező befejezése után átmeneti időszak mindenestire szükségessé lesznek. Ezen átmeneti intézkedések, ha az új gazdasági kiegyezés július 1-jével életbe is lép, különösen a vámtarifára és a bankra nézve lesznek szükségessé. Az egész vámtarifa alkalmazása egész terjedelmében azonnal alig lehetséges; néhány nem lényegtelen vámtétel azonban minden további nehézség nélkül alkalmazható, így nevezetesen néhány pénzügyi vám, esetleg életbe léphet azon intézkedés is, hogy a vámok aranyban fizetendők.

— Az olasz vámtárgyalások egy váratlan akadály folytán egyidőre halasztást szenvednek. A francia törvényhozásban ugyanis nem uralkodik nagy kedv a francia-olasz vámszerződést most azonnal letárgyalni, ennek következtében kénytelen az olasz kormány, az olasz képviselőházban már elfogadott autonóm vámtarifa-javaslatot a senatusban is mind előbb letárgyaltatni. Ez igénybe veszi azon szaktanácsok jelenlétét, kik Olaszország részéről ki vannak jelölve Bécsben a vámtárgyalások vezetésére. Mig tehát az autonóm vámtarifajavaslat, az olasz törvényhozás mindkét házában meg nem szavaztatik, részünkről nem kérdődhetnek a vámtárgyalások Olaszországgal. A magyar kormány az olasz kormányval kötendő újabb szerződést, illetőleg annak meghosszabbítását csak rendeltetel fogja köztudomásra hozni, minthogy erre az 1877: XXVII. t. cz. által már meg van határozva. (B. C.)

A keleti kérdés.

Oroszország már megint megijedt a saját árnyékától, s most Pétervárról nyakra-főre demantálják a Konstantinápoly elleni merényletről szökött híreket. De hogy is mozognak az orosz csapatok Konstantinápoly felé — egy-egy kis sétát tesznek mindössze — ez az egész. Az a háborús párt ott Konstantinápolyban mindenféle galibát csinál a jámbor Oroszországnak, mely — talán ez is ki fog tűnni, ha tapasztalják, mint eddig is, az európai visszataszást — nem is fenyegetőzött a török várak erőszakos elfoglalásával.

— Ellenkezőleg! Én sokat, nagyon sokat tartok a nőkről. Látnok oly tehetségeket bennük, melyek egyrészt ki nem fejlődhetnek, mások meg egészen tulságba mennek át, csak azért, mert a férfiak egyikét nem táplálják bennük, másikat pedig nem képesek méltányolni.

— Akkor a hiba mégis csak a férfiak részén van?

— Minden bizonnyal, mert a férfiak, mint erősebb félének kötelessége volna a női magához felemelni, a helyett, hogy ő száll le, s magával kívánja réntani a nőt is, vagy egyedül engedi őt a tokély pályáján, mely utat pedig az ő karjára támaszkodva oly könnyen és biztosan megtehetné. Csoda-e aztán, ha fél utján kimerül, elveszti lélekzetét a szegény nő? s hogy élte virágzó szatban megszakad szíve, s szomorú halállal adózik!

Swen ez utóbbi szavakat, mely megindulással ejtette ki.

A visszaemlékezés nemesen szenvedő szerencsétlen anyjára egész erővel megragadta szívét. És most itt oldala mellett, elárasztva a holdnagár ábrándos fényétől, állt egy nő — ifjú, szép — szebb még, mint anyja volt — és — minden látszat arra mutatott, nem kevésbé szerencsétlen, mint anyja egykor.

Szive csordultig telve volt keserűséggel. Szerette volna megragadni e gyönyörű lány kezét, s így szólni hozzá: mond meg nekem mi bánt! beszéld el minden szenvedésidet! Beldögségödért, jóllétedért, szívesen feláldoznám utolsó csöpp véremet is!

De mindebből egy szó sem jött ajkára. Meren tekintett ki a tájra. A folyóból felszálló köd volt-e, vagy szemébe gyűlőngő könnyű homályosíták el látását, mintha fátöl borult volna szeméire. Midőn kábultságából magához tért s körül tekintett, egyedül volt a teraszon.

Egy percze azt gondolta, hogy a mrs. Durham megjelenése a terraszon, s a vele folytatott egész párbeszéd, mind csak álom volt. Nem félbe esengett-e még most is az a mély zengés hang, nem egy érezte-e, mintha jelenléte be-

A muszka fogások sokkal ismeretesebbek már, sem-hogy az ilyen demantikre vagy egyéb nyilatkozatokra adni lehetne.

Tudják ezt jól Angliában, s Salisbury marquis legújabb bankett-beszédjében, szükségesnek tartotta a „hazafias érzelemben való egyetértést” hangsúlyozni, mely biztató jel gyanútlán tűnik elő „a mai nagy, majdnem legnagyobb válságban” — s daczol minden veszéllyel, kivéve a becsület elvesztését. Látszólagos elburkoltságuk és átalá-nosságuk dacára a szavak Oroszországgal szemben nagyon is világosak és szögfejre találók.

Mennyi katonával rendelkezik Anglia?

Ezen czím alatt a „Neue Freie Presse” egy Londonból érkezett levelet közöl, melyet érdekességénél fogva ezennel átvesszünk:

Daczára Suvaloff utazásának igen okosan cselekszünk, ha politikánkat nem dobjuk dudra közzé és a békét nem tekintjük oly csalhatlanságig bizonyosnak. A közvélemény már is le van kisse hűtve, mely első perczben Suvaloff missió-jában mintegy varázserőt látott a pétervári gonosz szenvedélyek elűzésére. Nem fog tehát ártani egy szakértő feljegyzéseit még egyszer recapitulálni, melyek azon haderők, miket Anglia-Oroszország ellenbe állhatat fel. Mindenek előtt nem szabad szem elől veszteni, miszerint azon lakosság, melyre Anglia (Indiát, Kanadát és más gyarmatokat is belé értve) hadviselésre szükséges anyag tekintetében számíthat, még egyszer akkora mint Oroszországgal. Az aránylagos pénzügyi segédforrásokról, melyek felett e két egymástól távol eső vetélytárs rendelkezik, szólni sem akarok, mint hogy valóban aránytalanul egyenletlen mindenki előtt és magyarázat nélkül is ismeretese. De gyakran halhatni azon téves felfogást, hogy Angliának nincsenek katonái, melyeket harezba küldhetne; ezért tehát nem fog ártani számokkal jelezni a két ellenséges haderőt. Nem kétkedhetni azon, miszerint Törökország háború esetében nem maradna és nem is maradhatna semleges. A török hadsereg pedig jelenleg 170,000 embernyi kitűnő, jól begyakorlott hadoszapatokkal bir. A szabálytalan török csapatokról, melyek könnyen állíthatók és gyakoroltathatók, szólni sem akarok. Azonkívül könnyű volna Angliának Görögországot egy Muszkaország elleni háborúba részére megnyerni és legalább 30,000 görög katonára lehetne

töltene az egész úrt körülr. És ott, a párkányzat szélén, hova kezét támasztotta, ott feküdt elötte, ama rózsas-csokor, melyet csak az előtt kevéssel fehér ruhájának redőj között látott keblére tűzve! Felvette a virág csokrot, hűvél szorította ajkaihoz s keblére rejtette.

Szeretett volna drága zsákmányával azonnal észrevétlenül távozni. Lehelennek tetszett neki most ismét, visszatérni a társasághoz, azonban meg kelle lenni. És egy kis idő múlva ismét belépett a szalonba. A társaság éppen oszlofálben volt. Durham asszony a hölgyek között állt, nyugodtan beszélgetve, hideg, udvarias volt, fminet egész estén át. Mr. Durham és Benno, Swen felé közeledtek.

— Éppen most hívtam meg Weber urat, (ez volt Benno családi neve) — szólott mr. Durham, — hogy vegyen részt holnap délután egy a hegyek közé tervezett kirándulásban. Szabad lesz-e Tissow urhoz is ugyanezen kértet intézmem?

Swen meghajította magát.

— Jó lesz-e, ha három órakor innét lakásunkról indulunk el?

— Itt lesznek pontosan.

Swen közeledett mrs. Durhamhoz, hogy búcsút vegyen tőle. Ugy látszott, mintha ez egészen másfelé nézne, de mihelyt Swen közelében volt, azonnal kivált az őt környező csoportból s pár lépést tett feléje.

— Nemde eljön? kérdé.

— El, felelt Swen.

Ezzel udvariasan meghajolt mind a kettő. Pár percz múlva Bennoval együtt az utcán voltak. Benno roppant beszédese kedvében volt. Pompásan mulatott. Mr. Durhannak kitűnő gyűjteményei vannak, mr. Durham nagyon „kedves egy fickó”, mr. Durhannal ők nagyszerű felfedezési utazást terveztek a hegyek közé a fűvészet, föld- és állattan érdekében; soha sem hitte volna, hogy ezen roszbeefs-ek között is ily „kedves fickók” lehessenek.

S te még csak egy szót sem szóltál az egész uton idáig?

Hirdetési díjak

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hírúteseket fölvesznek:

Bécsben: Oppalik Alajos Städt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallischgasse 10.) Bud. Mosse Publicistische Bureau Budapestben. Haasenstein et Vogler hirdetés köv. irodája. Weiss Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest Serrvintér 5. sz.

Nyitási czikkok

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

számítani. Mikép harezolnak a görögök, azt szabadsági háborujokban bebizonyították. Oroszország jó baráti mult évben, a románok bizonyosan az angolokhoz csatlakoznának s így 30,000-el ismét több katonánk volna. Angol csapatok azonnal 80,000 embert állíthatnának ki Angliából és a középtengeri őrizetektől. Továbbá 10,000 kanadai és ellegesen 60,000 indiai csapat, melyeknek helye azonnal ujonczok által pótolható, kik tömegesen jelentkeznek. Ha tehát nem is számíthatunk egy szövetséges valamely nagy hatalommal, p. Ausztriával, akkor Anglia legközelebbi idő alatt a következő csapatok felett rendelkezhetik: Angol 80,000, kanadai 10,000, indián 60,000, török 170,000, görög 30,000, román 30,000, összesen 380.000 ember.

Ezen csapatok legkitűnőbb tiszték által lehetnek vezényelve és hátuk mögött áll az angol birodalom kétszáz milliói lakosságával, kimeríthetlen segédforrásaival és őriási hajrájával. Majdnem hivatalos jelentések szerint az Oroszország által mult év elején háborúba küldött hadserege 661,000 emberből állott. Betegségekben és harezmezőkön bizonyosan 200,000 ember veszett el, úgy hogy a nagy Oroszország az új hajrárat nem kezdetnek meg nagyobb haderővel, mint az állítólag katonaság dolgában oly szegény Anglia. — Ma a királynő Aldershotban 14,000 ember felett tartott szemlét. E csapatok kitűnően néztek ki és bizonyosan a legszebb „férfi anyagot” képezik, melyet egy tábornok képzelhet vagy kívánhat magának. Oly jó husban levő, derekasan kinéző katonákat az egész földkerekségben nem találhatni.

Az orosz csapatok megoszlása a Balkánon tul.

A Daily Telegraph perai levelezője a Balkántól délre levő orosz csapatok posztijáról és számáról a következő adatokat közli, hozzáátve, hogy a betegok száma, mintegy 5 százalékos tesz.

San Stefanóban 6000 orosz van 38 ágyúval; Csekmedsében 5000 ember 17 ágyúval; San-Stefano közelében egy tanyán 2000 ember 12 ágyúval; Jeni Burgszban 6000 ember 22 ágyúval; Hadi-kiojben 4000 ember 10 ágyúval; Csataldsában 3000 ember 6 ágyúval; Kabakiojben 2000 ember 10 ágyúval; Szinakiojben 4000 ember 10 ágyúval; Cserkeszkiojben 1000 ember 6 ágyúval; Salivri-Cserkeszkiojben 3000 ember 16 ágyúval; Csorluban 6000 ember 16 ágyúval; Rodosztoban 12,000 ember 59 ágyúval; Siviriben 6000 ember 10 ágyúval; Sejjilberben

— De hát hagyatál-e szóhoz jutnom?

— Igazad van. Addio holnapig! Csak velünk tartasz te is? Igen; no én okos dolgot. Fel-tűnően gyarapodsz mostanság, észben és okosságban. Isten veléd! ne feledkezzél meg a zöld békáról, pókokat is eszik. Majd odaadhatod neki bájos házi-asszonyodat.

Hatodik fejezet.

Midőn Swen másnap reggel a nyugtalanul töltött éj után felébredt, a nap már magosan állt. Alig volt kész öltöztetével, midőn halkan kopogtak ajtaján s szabad szavára belépett háziasszonya, madame Smitz.

Istennek hála, hogy valahára felkelt ön kedves báró ur! már négy ízben kopogtattam hálószobája ajtaján. Azt hittem, a báró ur tán éppen meghalt. És édes Jézusom, milyen halvány is ön! Egy pohár jó meleg kávé, egy tojássárgával, jó lesz ugy-e?

S madame Smitz feleletet sem várva tova sietett, hogy fejköltője tarka szalagjai csak ugy li-begtek utána s csak hamar visszatért Swen reggelijével.

— Igen, igen, szolt a jó asszony, miközben holmit elrendezett az asztalon, mondtam én mind-dig, hogy a ház nagyon egészségtelen lakás; szeg-yeen, gyalázat, hogy valaki oly nedves pinózzát adjon ki bárbe embertársának s a sok szép pénzt beszédjé éretle.

— Melyik ház? a kegyedé? kérdé Swen el-bámulva.

— Jézus Mária! A báró urnak valóban nagyon betegnek kell lennie, hogy ilyent gondol; kiáltott fel madame Smitz sovány kezét össze-csapva, az éti házam? az éti házam, a legegésse-gesebb lakás az egész városban!

— De hát melyik hárról beszél kegyed?

— Melyik hárról? Nos nem másról, mint a Bartelmánnejéről. Természetesen nem is csoda, hogy rosz, hisz félig vízben áll.

(Folyt. köv.)

A „KELET” TÁRCZÁJA.

TIZENKETTŐDIK ÓRÁBAN.

ELBESZÉLÉS.

Irta:

SPIELHAGEN FRIGYES.

Ötödik fejezet.

(11-ik folytatás.)

— Csak egy percig lehetnék mindentudó! csak egyetlen egy percig! mormogta fogai között.

— Nagyon véstretjő óhajtas! szólalt meg egy mély zengzates nő hang oldala mellett.

Swen ijedten rezzent össze, ábrándja szét-foszlott. Mellette állt Durham asszony. Fehér ruhájában, halvány, a kétes világu holdfénynél még halványabbnak látszó arczával, ugy tűnt fel Swen előtt, mint egy szép kísértet.

— Kegyed itt asszonyom, szolt megütődre.

— Egyedül kíván lenni?

— Mentsen isten! csak meglepett nagysád ittléte, ezelőtt egy perczel még a theás asztal mellett láttam élni.

— Melyet alkalmasint ugyanazon okból hagytam oda, mint ön; szabadulni ez emberek farszót fecsegésétől. Bámultam önt mialatt olvasott Tissow ur!

— Engem? Miért?

— Hogy egyáltalán felolvasott ily közönség előtt, és ilyen költeményeket. Én nem lettem volna képes reá.

— Miért nem?

— Mert nem szeretném, hogy senki bepil-lanthasson szívembe.

— Senki? Még az sem a kit —

2000 ember 10 ágyúval; Bada-Eszkiben 4000 ember 20 ágyúval; Palskosnyben 3000 ember 15 ágyúval; Ozru-Köpriben 2000 ember, 65 ágyúval, miket nagybőrra a háborúban fagaltak el; Kuleli Burgasban 3000 ember 20 ágyúval; [Drinápolyban és környékén 15000 ember 17 ágyúval, miket nagybőrra a törököktől foglaltak el; Musztafa-Pasában és Hermánliban 12,000 ember 50 ágyúval; Habiczában, Tirmovában, Haszkijében 20,000 ember 56 ágyúval, Filippopoliban 10,000 ember, 154 ágyúval; az utóbbi négy helyen levő ágyúk nagy részét a törököktől foglaltak el. Eből 20,000 ember a lovasságra esik.

A „Reichsdece” az osztrák urak házában.

A nyugalmazott centralisták gyülekezete, mely az osztrák alkotmány terminológiája szerint urakházának nevezetik, egy jó napot csinált magának szombaton: a bankjavaslatot tárgyalván, a Reichsdece-be mélyedt. A politikai rokkantak ez intézetében mondott dolgok nagyon különböznek lehetnének ugyan reánk nézve; de tekintve, hogy a bécsi sajtó elég kegyes a birodalmi egység mumiáinak fohászkodásaihoz a magát is hozzácsatolni, nem tartjuk fölöslegesnek az épületes vitát megismertetni. A bankról edes kevés szó volt benne; de annál több a dualismus ellen. A beszédok idevonatkozó részeit közöljük a következőkben: csak még azt jegyezzük meg, hogy Kaiserfeld volt az egyetlen, a ki igazán szépséges erőteljes beszédben kelt a dualismus védelmére, jóllehet bizonyos tekintetben kénytelen volt alkalmazkodni az urakházának légköréhez.

Plener: A kiegyezési alkudozások bányagot nyújtottak a komoly megfontolásra. Kitént, hogy a dualismus kártekonysága nem lényegében rejlik, hanem periodicitásában, a kereskedelmi és vámszerződés fölmondhatóságában, a kiegyezés teljes fenmaradásának kérdésessége tételében. Az állandóság ezen hiánya az, mely csontkítja Ausztria hatalmát és tekintélyét, mely alássa az általános bizalmat a nemzetgazdasági forgalom és a nemzetközi viszonyokat illetően, és az állapotok ezen elősködése az, mely lehetővé tette az utalások szó kitalálását: „Monarchia fölmondás mellett”. Ennek az állapotnak kell tehát megváltoznia.

De ennek az állapotnak nem lesz vége, ha a magyar országgyűlés mandátumának lejártát előtt az utolsó provisorium határidejének letele előtt, sietséggel fejeztetik be a kiegyezés műve.

Ausztria patriotikus lakossága, mely mindenkor fennen lobogtatta az összes monarchia zászlaját, szívesen kétszáz lenne a végső pénzbeli áldozatra, ha ezzel méltó célú érthető el, ha a viszonyok ingadozásának és bizonytalanságának vége vetetnének, ha az állandóságnak, a nyugalmnak és a békének államfenntartó, conservatív olve az ország belsejében ismét érvényre jutna. (Helyeslés). Ezt akarja a lakosság; el akarja kerülni ugyanis a vissza-visszatérő rázkódásokat, az újra fölmerült kiegyezési vizslyát, azon harcok megszűnését, melyek compromittálnak a külföld előtt.

De ha most már megadatik a magyaroknak minden concessio, melyeket magával hoz a kiegyezés, a nélkül, hogy a kiegyezés ellenconcessioja, az állandóság megadatnék, akkor rosszabbá válik helyzetünk, a mit okosan indokolni nem lehet. Ez az eset hasonlít a harcos esetéhez, a ki átadja fegyvereit az ellennek, de maga részére nem biztosít előnyöket.

Czartoryszki herczeg: Az 1867-ki kiegyezés elő évi után remélni lehetett, hogy türethető állapotokat teremtetts a kiegyezés; a kedélyek megnyugtására sokban hozzájárult az a körülmény, hogy akkor jött a nemzetgazdasági gyaropadás korszakát. Most két év kiegyezési tárgyalások, alkudozások után ugyanazon birodalom két féle közt ki van mondva az ítélet a dualismus fölött. Azt gondolom, hogy a Lajtán innen és túl nincs egyetlen lelkiismeretes ember sem, a ki állítani merje, hogy a dualismus, a mint az 1867-ki törvények megteremtették, tartós időre eltűrhető legyen, sőt még csak lehetséges is legyen.

Eltekintve attól, hogy ez az állapot a világ guny tárgyává tesz bennünket, nem tehet fel, hogy bármelyik állam is eléggé erős és hatalmas legyen minden tíz évben hasonló kiegyezési válság átélésére, a nélkül, hogy nyomorultan tönkre ne menjen. És ez nemcsak a birodalom ezen felére vonatkozik, hanem még talán inkább alkalmazható a magyar tartományokra. Az első kiegyezés óta tíz év múlt el, és várható, hogy a múlt évtized tapasztalatai nem fognak kárba veszni. Azért szeretném kifejezni reményemet, hogy a legközelebbi kiegyezés nem az 1867-ki alapon fog megkötöttni, hanem annak közös revisiója alapján.

De a jelen pillanatban nem látok más utat, mely kivesszen ebből a tömkelegből, mint hogy a tízéves provisoriumra szavazzak, mert véleményem szerint még nem érkezett el annak ideje, hogy a végleges kiegyezés megkötöttségek.

Schmidt Konrad: Én az új kiegyezést csak olyan tervezetnek tartom, melynek ki kell segíteni az államot a jelen zavarokból. Az állapotok, melyeket az 1867-ki kiegyezés teremtett, nem tarthatók fenn, és az 1867-ki kiegyezés revisiója sürgető szükség. Én a házában elfoglalt széken

állásomnál fogva nem akarok javaslatot tenni, de szívesen csatlakoznám ilyesmihez.

Ma még van időnk a helyes utra térnünk a meredekről, melyen az állam halad. De azt senki sem állíthatja, hogy a második évtized után is lesz még.

Kaiserfeld: Egységes államban, sőt oly államokban is, melyek bizonyos föladatokat illetőleg központi hatalomtól függenek, és ezekre nézve lemondottak souverainitásukról, bármiképen nevezessék is viszonyuk formája, ily államokban tehát hallatlanok oly jelenségek, a minőket harmadfél sőt három év óta mi tapasztaltunk. Esztelen kísérlet lenne állítani, hogy a jelenségek oka, alkalma, jobban mondva lehetősége nem a monarchia államjogi constructiójában rejlik.

De ha egységesebb constructiót nem lehet elérni békés uton, akkor szerintem ennek beisméréséből nem az következik, hogy az eszményi uton törekedjünk, még a fönnállónak árán is, hanem szerintem ennek beisméréséből az következik, hogy oly magatartást kövessünk, melynél fogva legalább is ragaszkodunk a reális viszonyhoz, és mely által biztosítjuk a monarchiát a veszélyek ellen, melyek fenyegethetik, ha szétromboljuk a fönnállót, vagy legalább is lehetetlenné tesszük a fönnállónak törvényes működését.

Én azt gondolom, hogy a ház is késégtelenül ilyen magatartást fogadott el szabállyul a kiegyezési kérdésekben. A közvélemény, vagy az, a mit annak neveznek, meg van vesztelve, nyugtalanítva, elszédítve a szőlomok által, és merem állítani, hogy nem érti a parlamentben történő eseményeket.

De a ház odakünn a világgal is meg akarja érteni magatartását, a hol azt hitették el, hogy csak a tagadásban rejlik a parlamenti bölcsesség, az igenben pedig csak a servilismus. (Helyeslés).

A dualista rendszer, a mint azt az 1867-ki magyar országgyűlés a 12. törvényekkel inaugurálta, szerzőjének hazias szándékaival elentében, késégtelenül nem nagyon kedvezett a birodalmi ideának, a népek egységé tartozásának. Az előítélet és aggodalom, hogy a hatalmas birodalmi idea befolyása alatt Magyarország is admodum aliarum provinciárum fog kormányoztatni, ez az aggodalom nem igen hozta közelebb egymáshoz a részeket, melyeket pedig a törvények egybe akarnak fűzni, és az utóbbi harmad fél évi alkudozások, ha lehetséges, még nagyobb tették az irt és majdnem ellenséges állásba hozták egymással a két országot.

A dualismus alapja az a gondolat, hogy a birodalom két országot lehetséges összefoglalva tartani ugyanazon fejedelem személye és a marandólag közös ügyek minimuma által. Ez eszmények következménye természetesen nem a birodalmi idea erősödése, hanem az önállósági eszmék kifejlődése mind a két félnél.

A kiegyezési vizslyból tehát oly tapasztalást merítettünk, mely engem aggodóvá tesz. Mind a két fél független egymástól; mind a kettő kezeli és igazgatja ügyeit, szabadon a másik félnek és a birodalomnak beavatkozásától, és e mellett érvényben áll az alkotmányosság alapelve mind a két félnél. Lehetséges-e tehát, hogy ez a formalis alapelv mindenkor tényleg alkalmaztassék; igaz-e hogy a sok ügy közül, melyek mindegyik fel hatáskörébe tartoznak, olyanok is lehetnek, melyek fölött nem lehet határozni, a nélkül, hogy a másik birodalmi fél lényeges érdekei meg ne sértsenek; igaz-e, hogy ilyen határozati lehetségek pl. a kereskedelmi szerződés fölmondását illetően; a mi körülményeink közt az önállóságot, a tarifa reformját, a kereskedelmünket károsító vasuti tarifát illetően; és igaz-e, hogy az ily határozatokkal a másik résznek, kormányának és törvényhozásának inactívnek kell maradnia.

Ha pedig ily összeütközés támad, akkor mind a két fél alkotmánya olyan problémát ad föl a fejedelem számára, melyet nem képes megfejtetni; mert ellenmondásra készteti egyaránt mind a két féllel szemben elvált alkotmányok kötelességeivel, és készíti, hogy vagy az egyik félnek, sőt a birodalomnak károsítása közt, vagy pedig alkotmányos kötelességének kényszerűsége közt válasszon.

A dualismus azon föltételen alapszik, hogy ilyen conflictusok nem fognak előfordulni, ha pedig előfordulnak, az alkotmányörök, a kormányok és a parlament által megoldatnak, de a dualismus nem jelölte ki az eszközöket, melyek segítségével a reális viszony föntartása érdekében oldhatók meg ez összeütközések.

Ma két szélsőség érintkezik a kiegyezés befejezésének ellenségei gyanút: a personal unio és valami központi közeg eszméje.

És most a personal unio ellen fordul, kifejté hátrányait főképen az osztrák szempontból.

De azt mondják, hogy a personal unio csak a végső eszköz, ha nem sikerül valami egységesebb reform. Erre azt mondja szónok: A mi századokon át nem sikerült, a mi a fölvilágosodottak absolutizmusának sem sikerült, államképző ereje mellett sem, t. i. Magyarország alkotmányának eltörölése, ez a mi időnkben és az alkotmányosságának még kevésbé sikerülhet. Az egyik fél alkotmányosságának és a másik fél fölötti absolutizmus idejében volt a két ország legkedvezőbb viszonyban egymással.

Ha tehát centrális organumot nem lehet szervezni, mert erre nem lehet megnyerni Ma-

gyarország beleegyezését, akkor mégis csak ragaszkodnia kellene minden osztrák államférfinak, sőt minden osztrák polgárnak is a fönnálláshoz, habár oly hibás is, mint a dualismus rendszere. Mert ez a rendszer mégis haladás, haladás azzal a véleménynyel szemben, azon államjogi elmélettel szemben, melynek az volt az eredménye, hogy Ausztria és Magyarország közt az uralkodó személyen kívül végkép semmi összeköttetés sem volt. A dualismus pihenő és megállapodási pont, a honét a hanyatlás is kezdődhetik, ha magunk romboljuk szét, de lehet a megszilárdulás kezdete is, ha értelmesen megerősítjük magunkat benne.

A vilákiállításból.

Az első virágkiállítás már megtartott s ezzel kezdetét vette az enémű kiállítások egész sora, melyek a világtárlat tartama alatt gyakran megfognak ujulni. Mostantól kezdve minden két héten egy-egy új kiállítás fog megnyitni, a melyek 14 nap leforgása után azonban megszűnnek, hogy ismét más és más virág, gyümölcs, növény, fa, mag és sok minden eflének engedjenek helyet.

Ez ideiglenes kiállítások elseje, bár eléggé sikerült, de azért nem volt olyan, hogy a következő kiállítások túl ne szárnyalhatnák. Ez alkalommal egy angol kiállítás kivéve, mind francziák versenyeztek szebbnél szebb virágokkal, melyek együtt, gyönyörű látványt nyújtottak.

Ismerve a franczia kertészet előhaladottságát, elképzelhető, mily gazdag s változatos gyűjteményt találtak itt azon sok faju rózsáknak, melyek ezen első kiállítás fő tárgyát képezték.

Ezek között az első rendű helyet a Theorózsák foglalták el, minők a gyönyörű Bellelyonaise, Marechal Piel, valamint a rózsák királynéja Madame Margot-an. A többi rózsafajok közül figyelmet érdemeltek különösen a Hyebridek, ugy szintén a rózsák legnagyobbika Paul Neron, a melyek a bálmulatnak tárgyát képezték.

Tekintélyes számban voltak itt képviselve a rhododendron félék.

Élénk színt kölcsönöztek e kiállításnak az Azalea csoportok, melyek gazdag virágzatjuk s nagy tömegök által méltán gyönyörködtették a szemlélőket.

Mindegy ily virágkiállítás össze van kötve egyszerűsággal gyümölcs, zöldség, s egyéb legujabban felmutatható termény kiállításával.

Igy ezáltal nagysejű ananász, téli alma, körte, valamint ez idei zöldség nemű téli bennutavva, mely utóbbiak között a spárga feltűnő mennyisége és kitűnő minősége által tűnt ki. A gyümölcsök között legérdekesebb volt látni, a téli szőlőket, melyek most is oly szép kerekesszeműek, hogy szinte kételkedünk természetes valódiságuk felett.

Mint már fent érintettem, egy angol virágkereskedő is részt vett az első kiállításban, hol főleg disznóvénnyeket s Dómerikából az alkalomra beszerzett oly ültetvény-ujdonságokat mutatott be, melyek ez ideig a kereskedésben elő nem fordultak.

Ezen angol kiállító J. Wills Londonból, ki idegenek közül mindekkoráig csak egyedül jelent meg virágaival. Ezen cégnek két külön épült virágháza van itt, melyeknek egyike a téli kertészet legszebb példányait foglalja magában.

Belépve ezen üvegházba, mindjárt elől egy figyelmet gerjesztő fatörzset látunk, mely californiai fahéjból van mesterségesen összealkotva és pedig olyképen, hogy helyely közel kidudorodó oldalaiól, különféle beillesztett növények állanak elő, mi által a fa meglepően különös kinézetet nyer. Mintegy díobájba van itt foglalva a legérdekesebb különlegességek gyűjteménye, melynek legkiválóbb egyede a Ne pen thes Rafflesiana. Ez azon újabb időben ismeretessé lett légfogók egyik legtrikább fajja, melynek hazája Nyugat-Ausztrália. Széles és egy láb hosszú levele végén annak folytatásaképpen, vékony szár nyulik ki, a melyen kauna alakú növény lóg.

Érdekes itt megemlíteni azt, hogy ezeket folytonosan vízzel kell megtöltni tartani, mert különben a legrövidebb idő alatt elszáradnak. Ausztrália ősi erdeiben igaz, ugyan nem töltögeti azokat senki sem, de ott csak a legnedvesebb helyeken tenyészik, hol bőven szivhatja magába a szükséges nedvességet. Belső része sűrűn fel van fegyverkezve, lefelé álló hegyes tövisekkel, a melyek az egyszer belépőből rovarakkal a kiszabadulásban hátráltatják. Innen eredt azután eleinte az a nézet, a mely Európában csakhamar újságképpé terjedt el, hogy rovarokkal táplálkozó növények is léteznek. Ára egyetlen példánynak kerek 100 frank.

Ha még egy kisebb időnk van e helyen s folytatólag szíjjel nézünk, még sok remek növényt találunk itt, melyek ezen üvegház érdekességét nagy mértékben emelik. Így a többek között feltűnik a ritka szépségű Strelicia, mely chinai növény, mintegy 2 méter magas s rendkívüli nagy levelei által válik ki a többi közül.

(E—s.)

A TÖRVÉNYHATÓSÁGOKBÓL.

Kis-Külföldi ügyek képviselő bizottsági közgyűlése.

D-Szt.-Márton, május 14.

Tavaszi rendes közgyűlésünk gyorsan és simán lefolyt üléséről a következőket említhetjük fel.

A tanácskozási sorrend megnyitása előtt előző gróf főispán arról értesítette a közgyűlést, hogy a megyei inségek részére a kormány kölcsönt nem utalványozhatott, de némi fölségállásokra 500 frtot bocsátott rendelkezése alá, mely összegnek a legnagyobb nyomorban lévő közötti kiosztása iránt intézkedett is; ez előzmény után a tárgysorozat rendén, tanácskozás alá vétetett az alispán jelentése, általánosságban tudósul vétetett, némely pontjaira nézve határozat mondatott;

jelenen: a) a megyei tűzkármentő-egyesület tagjai hirdetmény által értesített határozattak a felől, hogy tíz évre tett kötelezettségük határideje végéhez közeledvén, kik az egyesületből kilépni óhajtanának, szándékukat június végéig jelentessék be, mivel július 1-ső napjával az összes gyűlés vendéi kezdést, s ha a bejelentést megenni elmulasztják, az egyesületi szabályok értelmében továbbra is az egyesület tagjai maradnak, s ez új ciklus lejártá előtt kilépésük nem fog elfogadtatni,

b) a belügyminiszternek az alispán által emteretett ama rendeletre nézve, melylyel a községeket a Légrádi testvérek kiadásában megjelenő „Rendeletek — tárá”-nak megvételére mondja utasítandóknak, a közgyűlés oda nyilatkozott, miszerint azon intézkedésnél — melyet az alispán már megtett — t. i. a beszerzés iránt tett javaslatánál tovább menni nem kíván, s e tekintetben a kényszer alkalmasságát nem találta elrendelendőnek.

A számonkérő szék jelentésében egyik árvaszéki ülnök hátrálékai, ugy szintén egyik szolgabírónak ügyviteli jegyzőkönyveire tett észrevételek tudósul vétetvén, alispán utasítottott, hogy az illetőket a kitüntetett hiányok pótlására komolyan figyelmeztesse.

Az 1877 évi összes pénztári számadások előterjesztettek, s az állandó választmány véleménye alapján jóváhagyattak.

Az 1876 évi pénztári számadásokra nézve pedig pénztárnok Kinizsy Mihály, belügyminiszter tanácsa alapján a további felelősség alól föloldott.

Az árvaszéki pénztár kezeléséről hozott szabályrendelet a belügyminiszter által kijelölt irányban módosítatván, további jóváhagyás végett ismét felterjesztetett.

Felolvastott a közmunkaminiszter körrendelete, melyben a megye építészeti ügyeiben eljáró kir. mérnök utazási átalányát, a megye utépítési alapszabály rendeli fedezendőnek. A közgyűlés a rendeletet nem találta teljesíthetőnek, azon okból, mivel utépítészeti célokra a váltásdíjakból oly csekély összeg foly be, hogy annak megrövidítése nélkül a kiadás és átalány nem volna kiszámítható, ellenben felkérte a minisztert, hogy azon tekintetből, mivel a megyei mérnöki állomás megszűntetésével, a mérnöki fizetés a megye javadalmaszói összegéből levonatott, intézkedni méltóztatásuk az iránt, hogy amenny elvont összegből a mérnök utazási átalánya folyósíttassék.

Az első folyamodású kir. bíróság területkörének újabb meghatározása tárgyában kiadott miniszteri rendelet, némi kis vita után tudomásul vétetett.

Az adófelosztási bizottságba megválasztottak rendes tagoknak Pekri István, Gyárfás Károly; póttagoknak Tompos Gergely és Zachariás István.

A közigazgatási bizottság egyik tagja, G. D. állásáról lemondván, helyibe választottott Gáspár György, a szintén üresedésben lévő állatorvosi állomásra Blaha Gyula nyert szavazatbőbbséget.

Az újabbban rendszeresített három utmesteri állomásra felvették: Szabó László, Horváth Lajos, Gyárfás Miklós.

A magyar kisbirtokosok országos földhiteles egyesületét a létesítés érdekében kelt és felolvasott „Fehívás” folytán a közgyűlés a legmelegebb pártolásban részesítendőnek mondotta ki, elhatározta ugyan is, hogy a közgyűlés saját nevében a) szállítassék fel a) minden oly község, mely saját önálló vagyonnal bír, évi rendes kiadásait nem rovatat útján teljesíti, b) egyenként minden tehetősebb birtokos és vagyonos polgár, hogy az egyesületbe való belépésükkel annak létesülését támogassák. A megye mint erkölcsi testület azon tekintetből, mivel pénzalap rendelkezése alatt nincs, az alapítók sorába be nem léphet.

Az erzsébetvárosi malomgát, és Ugra község határán a Maros folyó rongálásai megakadályozására védművek építése engedélyeztetett.

Erzsébetváros r. t. város költségelőirányzata jóváhagyott; árvaszéki szabályrendelete felterjesztetett a rendeltetett a belügyminiszterhez; mig legeltetési szabályrendelete, mely a fordakényszerít mondia ki, több hiányok s ellenmondó szakaszok miatt, újabb és bővebb megfontolást végett visszadatott.

Aradváros közonségének az orosz szövetség elleni tiltakozás tárgyában a képviselőházhoz intézett s pártolás végett megküldött feliratának feliratilag való pártolása mondatott ki.

Kelemen Lajosnak Ernye községében, Gál Jánosnak pedig Nikfalva községében vizimalmak építési engedélyezéséért beadott kérelmek megvizsgálására küldöttségek választattak.

N-Teremi községében a megejtett tisztulítás ellen emelt panaszok folytán a választási eljárás alaki hiánya miatt az új választás rendeltetett. O-Kocsárd községében pedig a végbevit választás helybenhagyatván, új választásnak hely nem adatott.

A Segesvárt megjelenő „Erdélyi Ellenőr” hetilap szerkesztőjének kérése s illetőleg ajánlata, hogy lapja a megye hivatalos közlönyéül fogadtassék el, s minden község e lap megrendelésére utasítsassék, nem fogadtatott el.

Több más kisebb fontosságú ügyek elintézésével a tárgysorozat kimerülvén a gyűlés véget ért.

r. l.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara gyűlése.

Szombaton, május 18-án tartotta meg a kolozsvári keresk. és iparkamara e havi rendes közgyűlését, melyen a következő főbb tárgyak kerültek tanácskozáss alá: Örvendetes tudósul vétettek titkár azon jelentései, hogy az iparos tanoncok felszabadítása ügyében a mult gyűlésben megállapított és a városi tanácshoz áttett szabályrendelet tervezet a képviselő testület által elfogadtatott s a kormányhoz terjesztetett; továbbá, hogy az erdélyi régi ház-i par-fejlesztő egyesület megalakult. A helybeli iparos iskola igazgatója jelentést tett, hogy az iskolának mintegy 250 frtnyi deficitje van, s ezenkívül jelentése kiadására és fedezésre volna szüksége, kéri tehát a kamarát, hogy kérje a várostól e 300 frtnak egyenkénti utalványozását, a gyűlés e deficit fedezésére 150 frtot a kamara pénztárából határoz kifizetni, a másik 150 frt utalványozására pedig a várost kéri fel.

A kamara kérése folytán a nm. pénzügyminiszterium elrendelte, hogy mindazon összegbejegyzések, a melyek a régebbi gyakorlat szerint már megtörténtek s az új jegyzékekbe való bejegyzést végett 1876. június 30-ig nyújtattak be a törvénysekhez, b élyeg- s illetékmunkák, s azoknak, kik ez iparüzeti díj címén netán már megrovtattak leirandó. Székes-Fehérvárt, 1879 május havában, Beszterczon pedig 1878. októberben hazai iparüzettek kiállítására fogván rendeztetni, a kamara az illető kiállítási bizottságok felhívásait kerületében a kültagoknak ajánló figyelmeztetés mellett köztük költödni határozta. A kereskedelmi nm. minster felhívta a kamarát, hogy az ipar, kereskedés és forgalmi viszonyok állapotáról a ker. kamarák által tenni kötelezett évi jelentések egyöntetű szerkesztésére állapítsd szándékozáni kiadni, az ezt megelőzőleg f. május hó 21-én a ministeriumban tartandó enquette-re egy vagy két tagot s a titkár küldje fel. A czél e dologban az, hogy a kamarák jelentéseinek egyöntetű szerkesztése szabályoztassék, hogy így az összes kamarák egyöntetű jelentéseiből a kormány egy az egész ország ipar, kereskedelmi és forgalmi viszonyairól szóló jelentést adhasson ki. A gyűlés az enquetteen való részvétellel az elnököt és titkár bízta meg.

A kamara mult gyűlésében tett volt Sigmund Dezső ur indítványt egy kézműipar fejlesztő egyesület alakítása s ennek érdekében egy iparcsarnok felállítására iránt, a mely ügyben a további teendőket javaslatba hozására a mult gyűlés bizottságot küldött volt ki. Titkár jelenté most, hogy e bizottság több ülést tartván, abban állapotott meg, hogy az iparcsarnok felállítását látja ugyan első sorban szükségesnek, mielőtt azonban ennek felállítására a lépések megtehetőekének, egyes iparágak csoportosítása szükséges, mi iránt a czépészeknél mutatkozott eddigleg a legnagyobb készség. A bizottság ezért a közös termelésre alakulandó társulatok részére alapszabály mintát készített, a mely végleges megállapodása után ki nyomomandó s az ily egyesülésekre alkalmas ipartársulatoknak megküldendő lesz. Egyuttal utasítja a kamara Budapestre az enquette-re utazandó kiküldötöket, hogy a Budapestre tervezett országos ipar-csarnok alapszabályait szerezzék meg s igyekezzenek a két vállalat közt összeköttetést létesíteni.

Felmerült indítvány következtében határozattá válik a keleti vasut igazgatóságának figyelmébe ajánlani bérlet jegyek kiadását a pálya néhány pontjára, a melyek forgalma ezáltal jelentősen emelhető volna, miután e pontok közt most is élénk a kereskedelmi összeköttetés. Ilyen pontok volnaak B-Hunyad, N.-Várd és Maros-Ludas. Ezenkívül mint a heti vásárra járó kolozsvári iparosok panasza az igazgatóság tudomására juttatandó, hogy a feladott árakat a reggeli órákban elég korán szolgáltatassék pi különben a heti vásárra utazás czélja megfuszol. Mint közökhajás felemlitendő az is, hogy Kolozsvár és Ráv, valamint Ráv és N.-Várd közt a Kőrös völgyének természeti szépségeinek kedvéért, valamint Kolozsvár és Egeres közt a jegenyei fürdőért nyári vásárnapokon olcsó árba adandó ide-oda menetjegyek valószínűleg nagy keletnek örvendenének.

Sigmund Dezső ur indítványozza a következőket: Bócs mellett Fünfhausenben egy vágó hid állíttatott fel ahonnan Wickes felé jéggel hűtött vasuti kocsiiban naponta levágtott és a vágóhid czélra berendezett hűtőkamaraiban kibűtött berbécsbust és kis mennyiségben ökörhust is szállítanak Párisba. Az ily módon való has szállításánál minden vasuti kocsi után Bécstől Párisig 325 frt takarítható meg, Kolozsvártól Párisig tehát majdnem kétannyi. Ezen kivétel természetesen csak oly helyről történhetik, a mely egy hűtő kamarákkal kellőleg ellátott s a vasutal vágányokkal összekötött vágóhíddal bír; minthogy pedig Kolozsvár városa egy közbüvőhid felállítását czélozza, indítványozza Sigmund ur: hogy hívja fel a kamara a város figyelmét e fontos közgazdasági ügyre, s hangozulyozza, hogy

mennyire érdekében áll magának a városnak, hogy a huskivitel központja Kolozsvár legyen, s azér takaróvágóból felállításánál, mintán az különben is hűtő kamarákkal kell, hogy ellátassék, választáson a város e célra a Szamos mentén közvetlen a vasut mellett oly pontot, mely vágyának által összeköttetésbe jöbessen a vasutal. A gyűlés az indítványt egyhangulag magáévá tévén a legmelegebben fogja a városnak ajánlani. Kolozsmegyében alispánja felkérte a kamarát, hogy miután egy egyén a rozsolinak hideg nton való előállítására iparengedélyt kért, adjon véleményt a rozsolis gyártásra vonatkozólag, hogy a hideg utoni rozsolis gyártás, mint ilyen egyáltalában ismeretes-e? a mire a kamara válaszolt.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1878. május 21.

A magyar haza legelhagyottabb inségre jutott árva, a hazai ipar érdekében emeljük itt fel ismételtén kérő szavunkat e lapok t. olvasóihoz.

Az erdélyi háziipar- és iparfejlesztő egyesület megalakult, hogy a magyar társadalmat tömörítésre szólítsa fel, ipart teremtsen az egek által is iparra teremtett e szép kis hazarészeknek.

Ha vannak e hazának fiai, a kik egyházának, iskolájának tesznek kegyes alapítványokat és nemes erkölcsüket kívánják oltani a néphe, nyújtásnak pár fillért a józan élet, a családiaság, a takarékság legfőbb forrása, a léleknevelő munka templomának felépítéséhez.

Ha vannak, kiknek szívébe nyílik mások nyomora s jótékony egyletek, árva-házak segélyezésével enged szíve nemes su-gallatának, jöjjen e tartson velünk is, hogy az ipar oktatásával kenyeret adjunk az éhezvő kezébe és saját munkája útján im-nepi ruhával cseréljük ki a róla csingő rongyokat.

Ha vannak, kik a hazát magyarnak és boldognak akarják látni, jöjjenek és ne engedjék, hogy idegenek iparának rabszolgája legyen és idegen földre küldve vagyonát, kolosszá tegye önmagát.

Ha vannak, kik adófizető országokat óhajtanának a káza számára hódítani, jöjjenek s ama külföldre küldött sokszor több milliót, mint a mennyit saját államának fizet a magyar, segítsenek benn tartani a hazában, hogy boldog legyen népe, erős és hatalmas az állam, melynek ilyen népe van. Jöjjenek és hódítsák meg Magyarországot önmagának.

Nem szédélges, nem népámitás, a mit ez egyet akar: a magyar társadalmat akarja csupán szövetkezésre bírni, erőit egy nagy célra összpontosítani; ám válasza nagy e társadalom eszközeit, használva fel, mint legjobbnak hiszi erőt, de mentse meg magát, mert nincs az égnek s földnek hatalma, mely megmentse őt, ha nem segít önmagán.

Az erdélyi háziipar- és iparfejlesztő egylet pártoló tagsági díja hat évi kötelezettséggel évi 2 frt. Alapító tagsági díj 50 frt.

Aláírók szerkesztőségünkben vidékről is elfogadjatnak.

Iparügyekre vonatkozólag fontos, elv-jelentőségű döntvényt hozott a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter. Egy fölmerült konkrét eset alkalmából ugyanis nevezett miniszter egy Kolozsvár város tanácsához intézett s f. hó 14-én kelt leiratában, egyetértőleg a helyi iparminiszterrel, kimondja, hogy az ipartörvény értelmében a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter harmadfokozatban megillető eljárás hatáskörét mindazon esetekben, midőn a másodfokú iparhatóság (városi tanács s illetőleg alispán) határozatai ellen a felek felelősséggel élnek, átruházza a közigazgatási bizottságokra. Jövőre tehát iparügyekben legfeljebb forum a közigazgatási bizottság.

A kolozsvári vasúti gépműhely munkái egy szép zászlót készítették testületük számára s annak fölszentelésére június 2-án zászló-felavatási ünnepélyt rendeznek a főműhelyben, a fölszentelés után pedig kirándulás lesz, egy kis majálissal egybekötve, vagy az egeresi, vagy más állomásra.

A bethleni gyógyszerárt a napokban Szentgyörgyi Móricz fiatal okleveles gyógyszerész vette át. Szentgyörgyi a gyógyszerárt egészen újból fogja berendezni s gyógyszerárként teljesen föl akarja szerelni, hogy a bethleni vidék szükségleteit gyógyszeresekben minden irányban kielégíthesse.

Lólopás. Brassóban: e hó 17-én, egy rozsnjórt száz embernek székébe fogott két lovát, fényes nappal a torna-iskola elől ellopották. A lovát még az nap este kézre kerítették. A jó madár egy Puiu nevű román.

N-Szebenben azon alkalmából, hogy dr. Gruscha tábori vicarius, püspökké nevezetett ki, vasárnap délelőtt a r. c. templomban ünnepélyes isteni tisztelet tartott, melyen a rom. és gör. cath. vallás katonaság vett részt. A püspöki ál-

dást Lukács Ferencz katonai lelkész olvasta fel a katonaságnak magyar és német nyelven.

Szerencsétlenség. Kis-Torony községében szombaton egy szász munkás fővel a méz-verembe esett. Jóllehet a szerencsétlen rögtön kihúzták, arca mégis annyira elégett s annyira megsebesült, hogy nemskára meghalt. A szerencsétlen öt gyermeket hagyott hátra.

Halálozás. Kletzer Feri gondoka művész e hó 13-án Kierlingben, Bécs mellett, meghalt.

A marosvásárhelyi „Zenekedvelő-egylet” tegnapelőtt d. e. gr. Teleky Sámuel elnökelete alatt tartá meg évi gyűlést csekély számú résztvevők jelenlétében. Oroszlán István titkár rövid jelentéséből kitént, hogy az egylet deficitte küzd, mivel következtében pártoló tagok gyűjtése iránt fognak lépések tétetni, annyival is inkább: mert a tagok száma az utóbbi időben 45-re olvadt. Előzőek közfelkiáltással ujjal gr. Teleky Sámuel lett megválasztva, elhunyt elnök Petri Ádám helyébe pedig szintén közfelkiáltással dr. Csiki József.

A m.-vásárhelyi tűzoltó-egyletnek séta-hangversenyyel egybekötött májálisa tegnapelőtt tartott meg az Elba-ligetben, még pedig szép sikerrel. Már kora délután kezdett hullámani a közönség, s midőn a zene-egylet ráhuzta szabatos játékaival a nyitányt, — melylyel a jelzett séta-hangverseny kezdetét vette — telve voltak már a vonzó liget sétatnyai a legszebb közönséggel. A séta-hangverseny végeztével a közönség nagy része az ügyesen feldisznított nyári szinkörbe sietett, hol 9 óra felé megkezdődött javában a táncz s késő éjjelig tartott.

A gyergyó-alfalvi társaskörből a következő sorokat vettük: Tekintetes szerkesztő ur! A mint e becses lapok egyik számában, a felülírtételek nyugtázása alkalmával jelezte: a gyergyó-alfalvi „társas-kör” alapító ifjúságának szóbeli határozata értelmében a tagsági díjak a török sebesültek járára fordítandók; azonban — dacára a nagyon is hosszas várakozásnak — mindeig ideig még csak a mellékelt öt forint és tíz krajczár gyűlt be. Mi tehát, nehogy a legkisebb gyanúval is illetessünk s főleg, hogy a fenti határozatnak is eleget tesszünk, a mellékelt (öt forint és tíz krajczár) összeget azon hazafias kéressel juttatjuk a tekintetes szerkesztő urhoz: méltóztassék azt a török inségesek javára való fordítás végett a budapesti török konszultoz felküldeni! Hazafias tisztelettel. Kolozsvár, 1878. máj. 19. Aláírók: Gaál Sándor, a társas-kör volt elnöke. Boga Károly, a gy. alfalvi extársas kör extitkára. Az öt forint és tíz krajczárt rendeltetésre helyére küldöttük.

Egy főhadnagy vezetés alatt tegnapelőtt reggel 60 kramsi utász érkezett M.-Vásárhelyre s tegnap reggel az erdélyi szorosokhoz tovább utaztak.

Egy budapesti távirat szerint, mint az „Erd. H.” írja, maros-tordamegyei főispánnak báró Kemény Kálmán fogkinevezettni, Béli Gergely főispán pedig Küküllőmegyébe lesz áthelyezve. **Nagyváradon** csütörtökön egyik külvárosban megható szerencsétlenség történt. Mint a Bihar írja egy polgár ember kis lánykaja az udvaron lévő vízzel telt kád mellett állott, s a langyos vízben mosogatva frísítette magát a délutáni melegben. Egyszer aztán a gyermek felemelkedett, hogy jobban elérje a vizet, amint a kádba hajolt egysúlyt, vesztve, fejfel a vízbe zuhant. A szegény gyermeknek már csak holttestét vették ki a kétségbeesett szülők a kádból.

Eljegyzés. Várady Gyula m. kir. bányaeszküdt Abrudbányáról a napokban jegyezte el az erdélyi (zalathnai) m. kir. bányakapitány Weisz Tádénak kedves leányát Irénét.

Kossuth Lajos, mint az Egyetértés írja, gyengélikedik. Bizonyára minden jó magyar ember részvételt hallja e hirt. Arca fájdalomai, melyek azelőtt is gyakrabban gyötörték, tértek ismét vissza.

Áldozati tripot találtak Polgárdiban, melyet darabokban a nemzeti muzeum vásárolt meg. Már össze is állították s pár nap múlva közszemlére teszik ki. — Régiséggyűjtő-műnyük, — írja az „Ellenőr”, — rendkívül becses darabokkal gazdagodik e leletben. Az áldozati tripotok a legkritikább antik emlékek közé tartoznak s a mi példányunk ezüst, minő nincs is több e világon. Sajnos, hogy csak töredékben birjuk, egy láb, 2 pánt s a medence teljesen hiányzik. A meglévő két láb s pántok azonban teljesen épek s többenmő ékítménnyel vannak ellátva. Fölül a lábakon Tritonok láthatók, rajtuk ülő női alakokkal. Az egyik Triton flótázik s ráköllőval van ellátva, a rajta ülő alak Nereid lehet. A másik Triton kagylót s evezőt tart kezében s rajta egy almát tartó nő, talán Vénus ül. A pántok kapását bárom griff, ezen Appollón k szánt madár, jkepezi, alul a kapason dom-borművű gyermek mellikél látható, legalul a lábakon delphineten lovagló gyermekek. Az egész meglévő rész körülbelül 10 kilogramm súlyu s igen jó ezüsthől van készíve. E nagybecsű régiséget f. hó 2-án Polgárdi mellett a szárhagyai szőlőföldben egy földmives ásta ki. Jelenlő, hogy az egész csak 55 centiméter mélységben volt a föld alatt s a szerencsés találó szőlősnék éppen leantolásakor bukkant rá, egy szőlővafa gyökerének kiasása alkalmával. Az ásatásokat köröskörül több helyen megkísérelték azóta, de sikertelenül, római emlékeknek semmi nyoma.

Kétségtelen, hogy az egész rejtett kincs volt. Pulszky Ferencz szellemes s nagyon valószínű combinationál ebből egy közel két ezer évvel ezelőtt el-követett tolvajlás tényét állapította meg, mint a „Hon” írja. Nézete szerint ugyanis a tripos egy-házi edény volt, mire a lábak felső részének alakja is mutat. Ezen szentséget két római tolvaj a templomból ellopván, azt — mint a meglévő darabokon is látható jelek is mutatják — erőszakkal szét-törték s mindenki elrejtette a maga részét. Az egyik tolvaj ezután vagy elhalt vagy felakasztották, elég az hozzá, hogy kincse rejtkekben maradt — a tudomány nagy hasznára s muzeumunk dicsőségére. Sikertelt-e a másik tolvajnak a medenczét s harmadik lábát beolvastani avagy az is felfedezhető. Lesz-e valamikor: ez természetesen nyílt kérdés. Hogy a jelenlegi kincs megmentetett, azt első sorban és főkép Baly Albert derék s közízszeletben álló polgárdii ref. lelkésznek lehet köszönni, ki a lelet sértetlenségéről gondoskodott, s azonnal értesítette felőle a muzeum-igazgatóságot, úgy hogy a nagybecsű kincs már harmadnapra a muzeum-ban lehetett. A polgárdii tripot, mert a tudomány bizonynyal ezen helységet fogja az elnevezéssel megíztetni, a párisi világkiállításra is kiküldik. Még csak azt említhetjük meg végül, hogy a lelet Marcus Aurelius vagy Commodus korából ered s kétségkívül római. Feliratnak természetesen nyoma sincs, miután csak a lábak s pántok maradtak meg. A lelet nagy fontossága igen jó alkalmat szolgáltatathatna a papoknak s tanítóknak, hogy a népet bármily talált régiség gondos megőrzésére figyelmeztessék.

A makacs lovak vasalásánál követett eljárások rendszeres azért tarthatatlannak, mert hatá-suk nem terjed ki hosszabb időre s minden egyes patkolásnál újból alkalmazandók. Ezuttal egy oly módról értesítjük t. olvasóinkat, mely tartós hatá-sánál fogva a „N. M.” szerint egyedül alkalmas, ezen a lovak körül fiatal korukban elkövetett hi-rák folytán felvett rossz szokást alaposan eltávo-lítani. A makacs lovaknak vasalása előtt különben rendszeres tartományozás mellett vonjuk el tőlük a vizet. Ha a ló 24 óra hosszat szomjazott, vezes-sük valamely szabad helyre s közel előbe tart-sunk egy veder vizet, cizirógassuk s kezünkkel lassan lábán lefelé simogatva kisértjük meg azt fölemel-ni, rendszeres erre kirug stb., rögtön huzunk el tőle a vizet mindaddig, míg ismét csendesen viseli magát. Ha a lábát egyáltalában felemelni nem en-gedi, vezessük vissza istállójába, a nélkül, hogy megittatnók. Hat-hat órai időközben ismételtük ezen eljárást, legfeljebb 3 nap lefolyása után nem vonakodik többé, de szigorúan kell ügyelni arra, hogy valahogy titokban vizet ne adjanak a lónak. Ha az egyik lábát megpatkoltuk, folytonos ciziró-gatás közben fél veder vizet ittassunk meg vele; a patkolás közben is jó kis vizet adni, de rő-tön vonjuk el tőle, ha kirugni akar. A ló csakhamar észreveszi, hogyan értjük a dolgot s ritkán szűk-séges ez eljárás ismételti, ha csak első alkalom-al kell követeztességgel vittük keresztül. Fő-dolog, hogy türelemmel kitartsunk, a lóval szeli-den bánjunk és a ló lábát derekasán fogjuk.

Világírlat Rómában. Mint római magánhírek jelentik, a kormány 1881-ben nem-zetközi kiállítás szándékozik rendezni Rómában és azt az állami pénztárból 15 millió lírával fogja támogatni. — Hír szerint ez a király óha-jára történik.

Lengyel papok fölírata a pápá-hoz. A Szibériából megszabadult lengyel papok a pápához fölírtat intéztek, melyben kéri, hogy vessen magát közbe a Szibériában levő lengyel papokért s egyéb foglalkozásu lengyelekért. Szib-ériában szeritők nem kevesebb mint 300 pap és 200.000 lengyel sinyli a főlzsabadító Oroszország humanus kormányzását.

A nápolyi virágáros leány. E cím alatt egy külföldi lapban a következő érde-kes rajzot olvassuk: A nápolyi nyilvános élet leg-érdekesebb jelenségeinek egyike Angiolina. Hogy ki az az Angiolina? Egy „floraja,” egy virágáros leány. Önök mosolyogni fognak és nem hiszik el nekem, ha biztosítom önöket, hogy lehetséges, miszerint alig egy év alatt egy 800.000 lakóssal bíró városban egy egyszerű virágáros leány a köz-figyelmet magára tudja vonni. Magam is mosoly-gok és ugyanazt mondom — azonban mégis ugy van: Nápoly talányait nem lehet megfejteni. An-giolina szép — az igazi szépeknek nincs superla-tivusa — e mellett élete olyan mystikus, regé-nyes. Nappal csak egy órára jelenik meg a cor-sion egy fogatban. Előkelő elegantiával öltözve, támaszkodik a kocsai párnájára, közönyösen tekint körül a zsigibog emberrajra s közönyösen fogad-a a bámuló tekinteteket is, melyeknek mindun-talan ki van téve. A kocsai egyszerűen csak eltű-nik a sétatnyról és egy órával később azon le-ány, kit csak az imént hercegnőnek lehet tartani, egyszerű, fekete ruhában barangol az utcákon föl s alá, karfájól virágkosár csüng alá. Így lép be a kávéháza, nem csekély bámulatára az ide-genes embernek, aki ezen szép fejet csak nemrég bámulta valamelyik műtársas kirakataiban, bizonyára Reni Guido mesterműveinek egyik megtestesült alakját látva benne. Mindenkinet egy-egy virágot nyújt és az érte kapott soldit kosárkájába teszi. Nekem csak egyszer volt alkalmam látni, hogy valaki visszatartotta virágját. Ez a valaki is — vak volt. Esti 10 óra felé nyomtalanul eltűnik, hogy másnap ismét mint nagyvilági hölgy,

majd mint floraja tűnjék elő. Emellett mindenki tudja, hogy ezen szép leány, kinek rőzpénzt nyo-mott a markába, igen gazdag, hogy nagy tőkéje hever a nápolyi bankban és hogy egy nagy föld-birtok tulajdonosa.

Orosz katonák állapota. A San-Stefano mellett táborozó orosz katonák egészségi állapotáról a Gelos levelezője olyan tudósítást köz-lő, mely nagy ellentétben van azon közlemények-vel, melyekben a fényes katonai parádákat és egyéb külsőségeket szokták leírni. „Nem találok szavakat — írja — hogy hadseregünknek a typhus-ragály által okozott nyomorát leírjam. Az ember lelke felháborodik azon számtalan katona láttára, kik a sző szoros értelmében segélytelenül fetrengenek a nedves földön. Minden hajam szála égnek mered, midőn egy ilyen kórházba beléptem. Nem egyéb ez, mint egy bűdös, piszkos, sötét oda, melyen a ven-tiláció számára az ajtókon kívül semmi egyéb nyílás nem található. A betegek egymás mellett a földön fekszenek. Mindegyiken rajta van a ruha, melyet akkor viselt, midőn ide hozták. A levegő nehez, bűzös és dohos. És ez így van majdnem mindenütt. A hadsereg két harmada beteg; a kórházi szolgák és az orvosi személyzet nagy ré-sze szintén a typhusnak esik áldozatul. Ezenkívül még egy új betegség is mutatkozik: a kórházi ragály. Csakis az égly kitűnő viszonyainak kö-zönhető, hogy a halálozások mégsem oly gyako-riak, mint várni lehetne.

A sah utazása. Utólagosan érkezett hírek jelentik, hogy a persa sahnak, Teheranból Tábrisbe tett utazása alkalmával, kíséretét körül-belől ezer ember képezte. Ezek között volt mintegy kétszáz katona több ágyúval. A karavánban néhány ezer tevé és egyéb igás állat is volt. Nasr-Edin ezen európai utazását istennek tet-sző cselekedettel akarja befejezni, tudniillik Mek-kába szándékozik záródokolni, ami különben nem csekély dolog. — A sahnak az Isen parancsa szerint Daidhabban, Mekka kikötő városában, minden ruháját le kell majd vetnie és egy csipő-re kötött kendővel fog a szent városba vonulni. A Daidhabból Mekkába vezető utat, mely két napot vesz igénybe, gyalog kell megtennie. A fő-sherif ez okból az egész farszót ut hosszában üdítő éte-lekkel és italokkal ellátott sátrakat szándékozik építtetni a persa uralkodó számára. Mekkában pe-dig kopaszszá fogják nyírni a sah fejét. A mekka-iak különben, dacára annak, hogy a persákat nem tartják igazhitű muszlimoknak, impozans fogad-tatást készítenek rendezni a persa sah számára, minthogy első eset lesz az, hogy városukat persa fejedelem látogatja meg.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Bérlet Kolozsvártt, szerdán, május 22-én 1878.

Szép Galathea.

Operette 1 felvonásban. Irta Poly Henrion, zenéjét Souppé.

SZEMÉLYEK:

Pygmalion, fiatal szobrász — Németh János.
Ganymed, inasa — Némethyné.
Mydas, műmacsenás — Csátár.
Galathea, szobor — Csátárné.

Ezt követi:

A pajkos diákok.

Vig operette 1 felv. Irta Braun J. Fordította: La-tabár Endre. Zenéjét írta: Souppé Ferencz. Rend. Benedek József.

SZEMÉLYEK:

Geier Jeremiás — Gabányi.
Brand — Batekné.
Frinke — Abonyiné.
Gerhardt — Boránd Hermin.
Klette — Váradiné.
Fuchs — Sándoriné.
Licht — Jánossy Vilma.
Antal, mesterlegény — Németh János.
Lizi, polgárleány — Csátárné.
Fleek, csizmatisztító — Rónaszóky,
Korcsmáros a „tevő”-hez — Osváth.

Kezdeté 7 és fél óraker.

A „KELET” magán táviratai.

Feladatott Budapestben május 21. 10 ó. 10 p. d. e.
Érkezett Kolozsvárra május 21. 10 ó. 40 p. d. e.
Manteuffel Bécsbe Vilmos császár levelét hozta, Suvaloff a német császárral s Bismarckal érkezett.

Az orosz engedményeket elég-telennek tartják.

Orosz-török összeütközés várha-tó az oroszok előnyomulása miatt; töltvények adattak a török katonaságnak. Az oroszok a Bosporust el akarják foglalni, 18 üteg ágyut indítanak északra. A porta elren-delte, hogy azon esetre, ha Birind-zsikóit meg akarják szállni az oro-szok, a török katonaság tüzeljen. A várak kiürítése ügyében a török

kormány nem enged, míg Suvaloff küldetése nem tudatik.

A delegatíóban hétfőn nyilatko-zik Andrássy.

Rózsa István, az új pesti gyilkos ma hét óraker száz ember előtt a budapesti fegyház udvarán felakasz-tatott. A kegyelmi kérésre és táv-iratra válasz nem jött.

Legujabb.

A képviselőház mai ülésén — vita után, melyben az ellenzék részéről Molnár Antal, Mud-rony Soma, Irányi Dániel, Apponyi Albert gr. Kaas Ivor b., Simonyi L. b.; a kormánypart részéről Széll pénzügyminiszter s Hegedűs S. előadó beszéltek — elfogadta a kiegyezési provizoriumról szóló javaslatot; ezután az indemnitásról szóló ja-vaslat következett.

Konstantinápoly, május 19. A török elő-örök jelentik, hogy az oroszok zárt oszlopokban közelednek Makrikói felé. A san-stefánói pályaud-vartól mintegy 1000 yardnyira ostromágyukat ál-lítottak föl, s erődítményeik a törökök előretolt védműveit érintik. A katonaság a kaszárnyákban konsignálva van, Muktar basa személyesen ügyel fel azon előmunkálatokra, melyek Konstantinápoly orosz részről megtámadása ellenében foganatosít-tatnak.

Wodina, május 19. Két mérföldnyire dél-keletre Filippopoltól tegnap csata volt a pomákok és oroszok közt. Az oroszok két százada Tamb v. ezredéből voltak a támadók, Miri v. százados alatt. Az oroszok előbb tüzeléssel, utóbb szurongszegezvegyeztek a pomákokat zét-vern, de mind a két támadásuk visszavere-telt. Utóbb az orosz csapatok egy gyalogzászáló-ajj és két hegyi ágyú által erősítést kaptak, mi a pomákokat visszavonulásra indította, s ezek legjobb rendben vonultak vissza a hegység közé és ott eltűntek. A csata harmad fél óráig tar-tott, és az oroszok 15 halottat vesztek és 22 sebesültek van.

Szentpétervár, május 19. Az „Ag. Rus-se” fel van hatalmazva mindazon hírek megha-zudtolásával, melyek azt állítják, hogy az oro-szok Konstantinápoly felé közele-dnek és oda benyomulni szándékoznak. Ezen elérítőt hírek a konstantinápolyi hábo-rúspárt manőverjel, melyek a londoni ka-binethez közeledést óhajtának, de a szentpétervári kabinethez való közeledést meg akarnák gátolni. Az orosz csapatok mozgásai egészségi (!) szem-pontból történtek. A szt-pétervári hírlap ugyan-ezen szellemben nyilatkozik. Gorcsakoff hgy vala-mivel jobban érzi magát, de nagy gyöngeségénél fogva nem dolgozhat huzamosan. Trepoir városka-pitány külföldre utazik gyógyittatása céljából.

Távirati tudósítás

a budapesti árutőzsde hivatalos árjegye-zetéről május 21.

Gahova	F a j	Ára 100 kg.	
		tól	ig
		frt	kr
Buza	bánsági tisza-vidéki pest-vidéki fehértormegyei bácskai	10 58 10 80 10 60 10 70	— — — —
Rozs	magyar	7 60	7 80
Árpa	takarmány maláta	7 05 7 60	7 80 9 60
Zab	magyar	6 65	6 90
Tengeri	bánsági másnémi	7	7 10
Repeze	káposzta bánsági	—	—
Köles	magyar	7 70	8
Szakany (Usane)	buza	tavasza szállítandó	11 35 10 40
	roz	Szept.—Oktre szállítan.	10 60 10 65
	teng.	tavasza szállítandó	—
	repeze	Májusra—junira szállit.	7 12 7 15
(ny.) zesz	káposzta Aug. Szept. szál.	15 3/4 15 1/2	14 1/2 14 1/4
	bánsági Jul. Aug. szállit.	14 1/2 14 1/4	13 1/2 13 1/4
	100 liter százalékként.	31 1/2 32	—

Érték- és váltófolyam.

1878. május 20.

Magyar aranyjárdék	85.80.
„ kincstári utalv. 1 kibocsát	121.59.
„ „ „ 2 „ „	110.50.
„ „ „ 2 „ „	73. . .
„ „ „ 2 „ „	65.50.
„ „ „ 2 „ „	99.25.
„ „ „ 2 „ „	79.50.
„ „ „ 2 „ „	78. . .
„ „ „ 2 „ „	76.60.
„ „ „ 2 „ „	— . .
„ „ „ 2 „ „	82. . .
„ „ „ 2 „ „	62.05.
„ „ „ 2 „ „	64.90.
„ „ „ 2 „ „	71.90.
„ „ „ 2 „ „	113.70.
„ „ „ 2 „ „	7.99.
„ „ „ 2 „ „	214.75.
„ „ „ 2 „ „	189.25.
„ „ „ 2 „ „	105.50.
„ „ „ 2 „ „	5.73. .
„ „ „ 2 „ „	970 3/4.
„ „ „ 2 „ „	59.95.
„ „ „ 2 „ „	121.40.

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Békésy Károly.

Pályázat.

Gyulafehérvár sz. kir. mint rendezett tanácsú városnak, a folyó év június 4-én bekövetkező városi hivatali személyzete újbóli szervezése alkalmával, a főorvosi állomás évi 300 frt fizetéssel, és az alorvosi állomás 120 frt évi fizetéssel, az 1876-dik évi XIV. t. cz. 144. §-a alapján előzetes pályázat útján betöltendő lévén, pályázni kívánók felhívának: hogy kellőleg felszerelt kérvényeiket

folyó évi május 28-kaig

alólrthoz nyújtsák be.

Megjegyeztetik: miszerint a városi képviselő testület határozata szerint, mind két orvosi állomás elnyerhetésére, csak tudori oklevéllel bírók tarthatnak igényt, s hogy a fentirt rendszeresített évi fizetéssel, semmi egyéb illetmény, kivéve a városi szabad praxist, nem jár.

Gyulafehérvár sz. kir. város tanácsától, 1878 május-hó 17-kén.

JENEI ISTVÁN, polgármester.

JELES IRODALMI UJDONSÁGOK.

Kaphatók:

Stein János

könyv- és zenemű-kereskedésében Kolozsvárt.

VICTOR HUGO.

LE P A P E.

Ára 2 frt 60 kr.

Tisza Kálmán.

Politikai élet- és jellemrajz. 1878.

írta II-ik KÁKAY ARANYOS.

Tartalom:

Prolog. Tisza Kálmán az apja fia. Tisza Kálmán és a protestantismus. Teleki László tragédiája. Tisza Kálmán és Teleki Mihály. A bal-közép. Gróf Andrássy Gyula. A fusio. A hon-mentés. Végző.

Ára 1 frt 80 kr.

Az új magyar büntető törvény magyarázata.

A törvény eredeti szövegével, összehasonlítva előbbi törvényeinkkel. Az igazságügyminiszteri indokolás alapján és több e nemből írt jelesebb külföldi művek szerint példákkal felvilágosítva.

Írta KASSAY ADOLF. Ára 1 frt 80 kr.

A kisebb polgári peres ügyekben való eljárás rendszere, tekintettel a községi bíraskodásra.

Írománpéldákkal. Írta ZLINSZKY IMRE.

Ára 3 frt.

CINQ-MARS.

Nagy opera 4 felvonásban.

Szövegét írták POIRSON és GALLE. Ford. ÁBRÁNYI KORNÉL.

Ára 40 kr.

MAGNHILD.

Norvég elbeszélés.

Írta BJÖRNSON BJÖRNSTJERNE. Ára 1 frt.

KÉT APA.

Szinnű 4 felvonásban.

Írta DUMAS SÁNDOR. Fordította HALMY FERENCZ.

Ára 40 kr.

A TOLONCZ.

Eredeti népszinnű 3 felvonásban.

Írta TÓTH EDE. Ára 40 kr.

A kék szoba.

Vigjáték 1 felvonásban.

Ára 40 kr.

Az erdővédelem körvonala.

Írta FEKETE LAJOS tanár.

Az 1877. évi igazságügyi rendeletek tára.

Szerkeszti dr. FAYER LÁSZLÓ.

Ára 50 kr.

A legyőzött Róma.

Tragédia 5 felvonásban.

Írta PARODI. Ford. PAULAY. Ára 40 kr.

Die Sahara, oder Oase zu Oase.

Bilder aus dem Natur und Volksleben in der grossen afrikanischen Wüste von Dr. JOSEF CHAVANNE, mit vielen Illustrationen.

Ezen rendkívül érdekes és népszerű mű megjelen 2 hetenkint 18 füzetben 30 kr-ával. Minden füzet tartalmaz 32 lapot, az egész mű 7 színyomatú és 64 a szöveg közé nyomott gyönyörű képpel lesz ékítve; ezeken kívül a SAHARA SIVATAG szép kivitelű térképe ingyen mellékeltek.

E munkának 1 és 2-dik füzetét kaphatók **STEIN JÁNOS** könyvkereskedésében.

Kapható Stein János könyv- és zeneműkeresk. Kolozsvárt.

Kapható Stein J. könyv- és zeneműkeresk. Kolozsvárt.

(176)

MAGYAR LEXIKON

(1—*)

ÖTVEN FÜZETBEN TELJES.

Az első füzet már megjelent

és kívánatra megtekintés végett bérmentve

küldetik meg.

Kapható Stein J. könyv- és zeneműkeresk. Kolozsvárt.

Egy füzet ára 30 kr.

Egy füzet ára 30 kr.

Kapható Stein János könyv- és zeneműkeresk. Kolozsvárt.

!!! Végeledás !!!

szabott áron

JANKI MIHÁLY

divat-szövet üzletében

(Kolozsvárt, hiduteza 9-dik szám.)

Legközelebbi évadra fizetemet más minőségű árukkal berendezni határozván, most találhatók legújabb dús választékú áruimat,

tetemesen leszállított áron

végképpen kiárusítandom.

Egy méter ugyanaz on árbán, mint ezelőtt egy rőf.

Fel tehát!!!

Itt az alkalom a legutányosb bevásárlásra, mivel árúim

28 percenttel olcsóbbak.

Még számtalan kitűnő minőségű árucikkemet, kész női ruhákat valódi gyári áron a n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlva, vagyok

illő tisztelettel:

Janki Mihály,

(174)

(2—20)

ezelőtt

Joanovics G. György.

KOTZÓ PÁL

Budapest, Üllői-ut S. szám,

ajánlja az eddig utolérhetlen erejű **GARRET R. és FIAI**

szervetű gépeit, újabb, könnyebb és legjobb szerkezetben, szénagyűjtőket, angol és amerikai rendszerben; fűtőanyag takarító gőz-mozgonyokat, fa és széntüzelés, valamint szalmafütésre, gőzeséplőket, ujjonnan átalakítva, sok és tiszta csépléshez, járgányeséplőket, általán elismert amerikai rendszerben, s minden más egyéb gazdasági gépeket. (114) (9—10)

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Üzlet-megszüntetés

általános kiárusítás!

A jelenlegi kedvezőtlen időviszonyok miatt, elhatároztam régen fennálló és jó hírnek örvendő

divat-áru-üzletemet véglegesen megszüntetni.

Ezen üzlet, melynek készletét csak most újítottam meg, **gazdag választékkal rendelkezik**, minden kigondolható divat cikkekkel, selyem, gyapjú, szőr, gyapott és vászon—kelmékkel, kész férfi- és női-fehéreneműkkel, szalagokkal, lábbelik, kezttyűk, asztalneműk, paplan, matrátz, pipere s számtalan itt elé nem sorolható árukkal sat. sat. s remélem, hogy miután az **üzletfelhagyási** szándék gyors keresztülvitele tekintetéből, az árakat aránylag igen

jutányosokra, sőt tetemesen leszállítottakra szabtam,

a n. érd. városi és vidéki női és férfi közönség minden igényének teljes megelégedésre leszek képes megfelelni.

Gámentzy János,

főter gróf Teleki Domokos-ház Kolozsvárt.

(168)

(2—*)

Csapó Sándor

NAGYBAZÁRJÁBAN

Kolozsvárt főter,

„NEMZETI SZÁLLODA”

alatt.

Ez időnyre nagyválasztékban érkeztek:

Legújabb divatu selyem, posztó, szalma férfi- és gyermek kalapok, férfi ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, kitűnő kesztyűk, női-, férfi- és gyermek cipők.

FRANCZIA és BÉCSI

Sodaviz Gépek

különböző nagyságban

gyári áron 9 frtől, 16 frtig.

Gyermek kocsik 12 frt 50 krtól, egész 22 frtig. Angol patent kerti és üvegházi fecskendők, sőt tűzveszély alkalmával nagy előnnyel használhatók, darabja 8 frt, 10 frt 60., 12 frt 80., 16 frt 80 kr.

Vidéki megrendeléseket a legnagyobb figyelem és pontossággal teljesít

Csapó Sándor,

nagy Bazárja.